

Mer krevende tider!

Når dette leses, er nok alle i gang med årsavslutning og årsoppgjør, og for mange vil dette året være mer krevende enn de foregående. Dette ikke minst på grunn av fallende oljepriser og stor usikkerhet når det gjelder den økonomiske utviklingen.

Vi har det siste halvåret sett at oljeprisen er blitt mer enn halverte og at prisen for levering av olje om fem år (futures-prisen) har falt med omkring 25 %. Samtidig er den norske kronen betydelig svekket og vi har fått en nedgang i renten. En lang rekke «oljenære» selskaper har også hatt betydelige fall i aksjekursene og prisen nå til mindre enn bokførte verdier. Alt dette vil kunne få betydning for de vurderingene som selskapene, deres styre, revisjonsutvalg og revisorer må gjøre.

Betydelige ringvirkninger

Det mest nærliggende er selvfølgelig at fallet i oljeprisen påvirker oljeselskapene og oljeservice. Selv om «alle» forventer at oljeprisen skal opp igjen, er det grunn til en viss bekymring på kort sikt og det forventes at oljeselskapene vil redusere sine investeringer. En rekke felt på norsk sokkel er ikke drivverdige med dagens priser. Mulige effekter av dette må vurderes nøye både ved nedskrivningsvurderinger, tapsvurderinger for fordringer og kontrakter, skattefordeler, risiko for brudd på lånebetingelser og vurderingen av fortsatt drift. Samtidig vil dette gi betydelige ringvirkninger – det ser vi allerede i regioner som er svært avhengige av disse bransjene.

Viktige vurderinger

For eksportbedriftene ser kanskje fremtiden lysere ut med lavere kronekurs, men en rekke av disse importerer sine innsatsfaktorer. For selskaper som importerer innsatsfaktorer og varer for videresalg, blir det meste dyrere og vi kan forvente økte priser i Norge, noe som kan gi lavere etterspørsel. Dette er det også viktig at vi tar inn over oss når vi ser på nedskrivningsvurderinger, tapsavsetninger, vurdering av utsatte skattefordeler og fortsatt drift. Vi må også ha fokus på eventuelle hendelser etter balansedagen som enten påvirker regnskapet direkte eller i noter.

Vi må som revisorer utøve godt revisor-skjønn og vise profesjonell skepsis. Dette kan i tillegg til nøye vurderinger og kontroll av informasjon fra selskapet innebære å innhente markeds- og annen informasjon fra andre kilder for å gjøre egne beregninger, og vi må ha god forståelse for ledelsens insentiver.

En viktig parameter ved nedskrivningsvurderingene er diskonteringsrenten. I denne utgaven av Revisjon og Regnskap kan dere lese om en undersøkelse knyttet til avkastningskravene. Dersom man holder risikopremien konstant på 5 %, slik undersøkelsen antyder, vil fallende renter teknisk sett medføre lavere gjennomsnittlig kapital-kostnad (WACC), men er dette rimelig i dagens marked? Når risikofri rente faller som følge av forventninger om generelt lavere økonomisk aktivitet, er det ikke urimelig å øke risikopremien i avkastningskravet.

Beregninger gjort av for eksempel anerkjente Aswath Damodaran indikerer en økning på nesten ett prosentpoeng i markedsrisikopremie fra i fjor. En eventuell nedgang i årets WACC/diskonteringsrente, må derfor indikere at mer av risikoen er lagt i kontantstrømmen. Uansett – en nøye vurdering av kontantstrømmene er viktigst i nedskrivningstestene, og med den usikkerheten som nå råder, vil det også være naturlig å lage ulike scenarioer i slike vurderinger og se på estimatusikkerheten.

Endrede pensjonsforutsetninger

I denne utgaven av bladet bør dere også lese artikkelen om effekten av endringer i pensjonsforutsetningene og de enorme utslagene endret diskonteringsrente kan gi på pensjonsforpliktelsen. Mange selskaper har allerede gått ut i mediene med betydelige effekter. Selv om dette i varier-

ende grad vil påvirke selskapene, er det ikke noen tvil om at dette er noe som innebærer krevende vurderinger både når det gjelder regnskapsføring og noteopplysninger.

Finanstilsynets fokusområder

Verdifall på eiendeler og ulike problemstillinger knyttet til dette er også omtalt i Finanstilsynets årlige rundskriv som kom ut før jul, og med dagens marked er det absolutt på sin plass å lese det med friske øyne!

I det samme rundskrivet omtaler også Finanstilsynet sine fokusområder for innværende år. Ikke overraskende knytter dette seg til forhold som behandles i IFRS 10 *Konsernregnskap*, IFRS 11 *Felleskontrollerte ordninger* og IFRS 12 *Opplysninger om interesser i andre foretak*. Dette er vurderinger selskapene forhåpentligvis har ferdigstilt, men her er det viktig å sørge for løpende vurdering av faktum og eventuelle endringer i faktum samt vurdering av noteopplysninger. Innregning og måling av eiendel ved utsatt skatt er et annet fokusområde, og gitt det som allerede er diskutert, er det ikke mindre grunn til å ha fokus på dette. Finanstilsynet understreker dog at de i tillegg til årets fokusområder også vil fokusere på områdene fra tidligere år samt bransjer som er særlig viktige for Norge – olje og energi, shipping, fisk og sjømat.

Å være seg sitt ansvar bevisst

God markeds- og virksomhetsforståelse er helt sentralt for å gjøre gode vurderinger. Både i store og mindre virksomheter må skjønnsmessige poster og vurderinger alltid vies særlig oppmerksomhet av regnskapsprodusenter, revisjonsutvalg, styre og revisorer – så her må alle være seg sitt ansvar bevisst!

Statsautorisert revisor
Nina Rafen
Styreleder i Revisorforeningen

Enklere
hverdag

Bedre
oversikt

GO

Skybasert regnskapsprogram

PowerOffice®

Ring oss på:
55 38 77 77

Et moderne regnskapsbyrå

I dag må et regnskapsbyrå ha gode løsninger for å tilfredsstille kravene fra sine kunder:

- ✓ Tilgang på oppdatert informasjon uansett når og hvor de er
- ✓ Gode rapporteringsmuligheter
- ✓ Kunden ønsker å gjøre mer av jobben selv
- ✓ Løsninger som gjør at dere kan være Fakturamottak for kundene
- ✓ Effektive og brukervennlige løsninger som holder kundens kostnader til regnskapsføring lave

- ✓ Et byrå som kan bistå kundene i valg knyttet til den økonomiske situasjonen

Uni Micro AS har løsningene som gjør at byrået kan tilfredsstille disse kravene i dag og de kravene som kommer i årene fremover.

Å knytte klientene tettere til seg vil være en suksessfaktor i fremtiden. I tillegg vil det gi muligheter til å skape ekstra inntekter for byrået.

